

TREBALLS CIENTÍFICS CONFIRMEN
LES DIFERÈNCIES ENTRE SEXES

David Bueno
i Torrens

Professor i investigador de genètica de la UB

El cervell segons el gènere

Durant molt de temps s'ha discutit si el cervell de les persones presenta diferències en funció del gènere, una qüestió que periòdicament es converteix en focus de debat amb relació a l'educació. Així, de tant en tant se senten veus que advoquen per una educació segregada, amb l'argument que un programa acadèmic i pedagògic especialment dirigit a cada gènere millora el rendiment acadèmic. També hi ha qui considera que per ser políticament correctes no s'ha de parlar d'aquestes diferències, però les diferències existeixen i per això cal parlar-ne.

RECENTMENT S'HAN PUBLICAT diversos treballs científics que aporten dades valuoses sobre les diferències cerebrals quant a estructura i funcionament amb relació al gènere. Un aclariment abans de continuar. Totes les dades que esmentaré representen les mitjanes de cada gènere, però les diferències entre individus, àdhuc d'un mateix gènere, són considerables. Per començar, s'ha vist que durant el desenvolupament embrionari hi ha més de 180 gens que funcionen de forma diferent en funció del gènere, afaçonant el cervell de forma específica. I en els adults també n'hi ha com a mínim 85. Aquesta diferència també es detecta en altres primats, la qual cosa implica que ha de tenir un origen i un significat evolutius.

AQUESTA ACTIVITAT GÈNICA diferencial es tradueix en diferències anatòmiques i funcionals tangibles. També de mitjana, el cervell femení presenta més matèria grisa que el masculí, la capa del cervell que conté el cos de les neurones, i una major connectivitat entre elles. A més, a nivell global l'eficiència de funcionament del cervell femení és superior a la del masculí, i els costos d'aquest funcionament són inferiors. A nivell de zones específiques del cervell, però, el femení és especialment eficient quant a les regions que controlen la parla, entre d'altres, mentre que el masculí destaca per l'alta eficiència d'un parell de regions implicades en l'orientació espacial. Potser aquest és l'origen del tòpic que a les dones els costa més interpretar els mapes i als homes expressar-se. No obstant aquestes diferències, les capacitats intel·lectuals globals no presenten diferències en funció del gènere, només en funció de cada persona concreta.

TANMATEIX, EL CERVELL HUMÀ és un òrgan extremadament plàstic. Moltes connexions neuronals s'estableixen durant la infantesa i l'adolescència en funció dels estímuls ambientals. Això implica que les diferències intrínseques de cada gènere es puguin magnificar de forma cultural. El motiu és molt simple. Si de base una persona mostra més capacitats en unes tasques concretes, segur que instintivament l'estimularem a fer-les, la qual

JAUME BATLLE

“Les capacitats intel·lectuals globals no presenten diferències en funció del gènere, només en funció de cada persona concreta”

cosa potenciarà de forma ambiental les xarxes neuronals implicades en aquelles capacitats, incrementant-les. És a dir, que de forma cultural el cervell masculí acaba més masculinitzat, i el femení més feminitzat. Tanmateix, si en comptes d'això es potenciessin també les capacitats en què biològicament som menys aptes, les diferències mentals finals entre gèneres serien molt menors.

POTSER SÍ QUE LA SEGREGACIÓ a les escoles convertiria algunes persones en millors professionals, sobretot les que d'entrada manifestessin les característiques més típiques del seu gènere. Però les diferències individuals són grans, i hi ha moltes persones que no manifesten estrictament les característiques cerebrals atribuïdes al seu gènere. Els aniria professionalment millor a aquestes persones? Tanmateix, però, potser cal que ens plantejgem de forma més àmplia quin futur volem per a la nostra societat i per a la nostra espècie, a nivell individual i col·lectiu. Què preferim, prioritzar l'especialització professional des de la infantesa d'aquesta manera, i en conseqüència aprofundir les diferències entre gèneres, o senzillament, però potser més difícil d'assolir, prioritzar la humanitat, en el sentit d'ajudar els infants, ja des del naixement amb el contacte i la influència dels seus pares, a ser persones tan completes i plurals com sigui possible?